

عکس: ایوب قادری

دیپلماسی
و انتخابات

نسخه مسعود پزشکیان برای سیاست خارجی چیست؟

دیپلماسی برای مردم

فاطمه کلانتری

خبرنگار گروه دیپلماسی

مسعود پزشکیان در پایان چهارمین مناظره با موضوع سیاست خارجی، گفت: «مبنای سیاست خارجی من، همان سه اصل عزت، حکمت و مصلحت است؛ اما درک من از این اصول سه گانه، با سایر نامزدهای حاضر در اینجا متفاوت است. من، حکمت و مصلحت را وسیله‌ای برای رسیدن به عزت می‌دانم و عزت را نیز در بهبود زندگی شما جست‌وجو می‌کنم. در یک کلام سیاست خارجی را، یعنی ارتقای جایگاه، امنیت و اقتدار ایران در جهان و هم تامین رفاه و آسایش برای تک تک ایرانیان می‌دانم. سیاست خارجی را وسیله‌ای برای ایجاد فرصت داخل کشور، متوقف کردن موج مهاجرت و ایجاد شوق ماندن و ساختن در دل جوانان می‌دانم.»

مسعود پزشکیان، کاندیدای چهاردهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری، جراح قلب و نماینده ۵ دوره مجلس شورای اسلامی است. او می‌گوید: «بنده فوق تخصص جراحی قلب هستم و ۱۷ سال در دانشگاه در این حوزه درس خوانده و صاحب تجربه شدم اما هیچ‌وقت به خود اجازه نمی‌دهم در حوزه‌های دیگر پزشکی ورود پیدا کنم؛ در حالی که عده‌ای در آن مقطع احساس می‌کردند با خواندن دو کتاب می‌توانند کارشناس برجام باشند. همین غیرتخصصی عمل کردن ما کشور را به این شرایط عجیب و غریب رسانده است؛ به طوری که هیچ‌کس نیز نمی‌تواند اشتباه خود و ورود غیرکارشناسی اش را در چنین موقعیتی بپذیرد.»

او در این مناظره گفت: «بنده از ابتدا گفتم که موضوعات را باید با کارشناسان حل کرد. به زاکانی صادقانه گفتم من سواد برجام را ندارم، اما مشکل این بود که این‌ها هم سواد نداشتند ولی نمی‌گفتند و اقدام می‌کردند و وقتی از آنها پرسیدم روش ارزیابی شما برای حل مشکل چیست؟ می‌گفتند روش شما چیست؟ و با نگاه خودشان یک چیزی را درآورند. از آقای جلیلی و این‌ها پرسیدم اگر برجام و این موضوع را نمی‌پذیرید راه دیگر که ارائه می‌دهید چیست؟ گفتند نقشه دیگری نداریم و همین است که در حال حاضر روزانه هزاران دلار ضرر می‌دهیم.»

پزشکیان در بخش دیگری از جمع‌بندی خود در پایان مناظره چهارم گفت: «من می‌خواهم پدران و مادران ایرانی هر نوزاد در کنار فرزندان و نوه‌هایشان دور هفت‌سین بنشینند و خاطرات شیرین بسازند نه اینکه از پشت پنجره سرد تبلت‌ها و موبایل‌هایشان دستی از آن طرف آب‌ها

تکان دهند و سپس در سکوت و تنهایی و دل‌تنگی باقی عمرشان را سپری کنند. یکی از اهداف سیاست خارجی دولت من، فرو نشاندن موج مهاجرت و بازگشت ایرانیان خارج از کشور به وطن خواهد بود. سیاست خارجی را برای آرامش روانی مردم می‌خواهم و تلاش خواهم کرد ایرانیان به دور از اضطراب و عدم اطمینان از فرمایشان بتوانند برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنند.»

این کاندیدای ریاست‌جمهوری پیش از این در مناظره فرهنگی نیز با اشاره به موج مهاجرت گفت: «امروز نخبگان ما به دلیل نارضایتی از کشور می‌روند، ما باید تلاش کنیم این اتفاق نیفتد». او این دغدغه خود را در میزگرد اقتصادی نیز بیان کرد و گفت: «ما در حال فراری دادن مغزها از کشور هستیم». پزشکیان با علم بر این واقعیت بر موضوع مهاجرت تاکید دارد که براساس یافته‌های سالنامه مهاجرتی ایران در سال ۱۴۰۱، تعداد دانشجویان ایرانی در خارج از کشور با افزایشی تقریباً ۴ برابری از ۱۷ هزار و ۴۴۲ دانشجو در سال ۲۰۰۰ به ۶۶ هزار و ۷۰۱ دانشجو در سال ۲۰۲۰ رسیده است. نتایج پیمایش رصدخانه مهاجرت ایران در بهار و تابستان ۱۴۰۱ نشان می‌دهد شیوه حکمرانی و مملکت‌داری، بی‌ثباتی اقتصادی و فساد نهادینه‌شده در کشور، تحریم، نوسان قیمت ارز، تورم و شرایط اقتصادی از مهمترین دلایل مهاجرت در ایران کنونی است.

پزشکیان همچنین در تشریح سیاست خارجی خود گفت: «سیاست خارجی را ابزاری برای بلندآوازه کردن نام ایران و پاسداری از منزلت ایرانی در جهان می‌دانم. تمدن کهن و قدیمی ایران حرف برای گفتن زیاد دارد. از دل تاریخ و آیین و فرهنگ‌مان تجربه‌ها و حرکت‌های بی‌شماری برای کمک به درمان دردهای انسان داریم. ما سیاست خارجی را ابزاری برای شناساندن فرهنگ غنی ایرانی، ارزش‌های بشردوستانه ایرانی و اسلامی و جلوگیری از ایران‌هراسی و اسلام‌هراسی می‌دانم. می‌خواهم ایرانی بودن چه برای ایرانیان داخل و چه ایرانیان خارج از کشور یک امتیاز باشد. من سیاست خارجی را مهمترین وسیله برای بهبود روابط با کشورها، عادی‌سازی روابط تجاری با جهان از طریق رفع تحریم‌ها و احیای صنعت پرشور گردشگری می‌دانم.»

وی افزود: «دستگاه سیاست خارجی دولت من برای ارتقای سطح فناوری و افزایش تبادلات علمی با جهان و بهره‌برداری از آخرین دستاوردهای بشر تمام ظرفیت‌های خود را فعال خواهد کرد. من سیاست خارجی را برای ایجاد یک منطقه قوی و تحکیم برادری با کشورهای همسایه می‌خواهم. من می‌خواهم کشورهای همسایه ثروت و منابع خود را به جای مهار یکدیگر صرف آبادانی و توسعه غرب آسیا و نسل‌های آینده خود کنند.»

نماینده طرفدار برجام و منتقد تحریم

پزشکیان در جایگاه نماینده مجلس بارها نسبت به عملکرد دولت سیزدهم انتقاد کرده است؛ وی در مصاحبه‌ای در خصوص اصولگرایان می‌گوید: «آن‌ها وعده داده بودند که با حضورشان در مجلس و دولت، سفره مردم را رنگین خواهند کرد و می‌گفتند مگر مرغ و گوشت مردم به برجام ارتباطی دارد؟! مرغی که می‌گفتند به برجام ربطی ندارد ۲۰ هزار تومان بود، الان همان مرغ ۱۲۰ هزار تومان شده است! با همین عملکردها قدرت خرید مردم کاهش پیدا کرده است.»

وی در جای دیگری نیز گفت: «چرا سفره مردم را رنگین نمی‌کنید؟! مگر در دور قبل نمی‌گفتند برجام را باید پاره کرد و خیانت است؛ پس چرا امروز خیانت را ادامه می‌دهید، در حالی که سفره مردم بی‌رنگ‌تر شده است؟!». پزشکیان پس از تصمیم دولت سیزدهم برای بازگشت پای میز مذاکره برای احیای برجام گفت: «مگر ادعا نمی‌کردند این دولت مسائل را به برجام گره زده؟ خوب این دولت جدید به برجام گره زند! گفت‌وگو نکنند و پاره‌اش کنند؛ برجام را جمع کنند، نگویند حالا برویم گفت‌وگو کنیم، شما که می‌گفتید گفت‌وگو لازم نیست، پاره‌اش کنید اما مسائل را هم حل کنید؛ حل کنید!»

کاندیدای چهاردهمین دوره ریاست‌جمهوری همچنین در جایی تاکید کرده است که «اگر قرار است با دنیا تعامل کنیم، برجام و برجام‌ها را لازم داریم. البته کسانی که برای چنین گفت‌وگو‌هایی می‌روند هم باید توان گفت‌وگو و چانه‌زنی در عرصه دیپلماسی را داشته باشند نه اینکه حتی نتوانند با زبان آنها هم صحبت کنند». پزشکیان همچنین در سال ۹۹ و در پاسخ به سوالی در خصوص کاندیداتوری سعید جلیلی در انتخابات گفت: «با جلیلی راه به جایی نمی‌بریم و مسائل کشور روزبه‌روز پیچیده‌تر و پیچیده‌تر می‌شود.»

نقشه راه دیپلماسی

مسعود پزشکیان نخستین بار در میزگرد سیاسی از سرتیتر و بخش‌هایی از راهبرد و نقشه راه سیاست خارجی دولت خود سخن گفت؛ وی در ابتدای این نشست گفت: «راه‌نمای سیاست خارجی ما منافع مردم ایران خواهد بود و در سیاست خارجی شعارهای دهن‌پرکن که جیب مردم را خالی کند، شعارهایی که مردم را از قافله توسعه عقب بیناندازد و مردم را گرفتار تامین دارو و صنایع ملی را گرفتار تامین مواد اولیه و آخرین فناوری کند، نخواهم داد.»

وی تاکید کرد: «برای من دیپلماسی، مذاکره و توافق ذلت نیست بلکه یک راه معقول و کم‌هزینه برای رسیدن به عزت است؛ ما دیگر فرصت نداریم در حالی که کشورهای منطقه با شتاب در حال توسعه هستند، در بهترین حالت